«ԵՐԵՎԱՆԻ ԼԵՈՅԻ ԱՆՎԱՆ Հ. 65 ԱՎԱԳ ԴՊՐՈՑ» ՊՈԱԿ

ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԱՌԱՐԿԱ՝ Երաժշտություն

ՄԱՍՆԱԿԻՑ՝ Վիկտորյա Մարկոսյան

ՂԵԿԱՎԱՐ՝ Հ. Խրիմյան

ԹԵՄԱ՝ «Երաժշտություն» և այլ առարկաներ դասավանդող ուսուցիչների համագործակցության ապահովումը որպես սովորողների գեղագիտական ճաշակի բարելավման միջոց

Երևան 2022թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ……..3

ԳԼՈՒԽ I. Գեղագիտական դաստիարակության առանձնահատկությունները ուսումնականգործընթացում

1.1. Երաժշտությունը որպես գեղագիտական դաստիարակության կարևոր միջոց……6

1.2 «Երաժշտություն» և այլ առարկաների ուսուցիչների կողմից դասերին միջառարկայական կապերի ստեղծման կարևորությունը դպրոցականների գեղագիտական ճաշակի ձևավորման գործընթացում.....11

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.....14

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ.....15

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Գեղագիտությունը կամ էսթետիկան (հունարեն՝ aisteticos-զգայությամբ ընկալվող) թեև որպես գիտություն ձևավորվել է միայն 18-րդ դարում (գերմանացի փիլիսոփա Ա. Գ. Բաումգարտենի կողմից), սակայն որպես իմացության հուզազգացմունքային և գեղեցիկի ճանաչմանն ուղղված ոլորտ գոյություն է ունեցել դեռևս անտիկ շրջանում: Մարդը մշտապես ունեցել է գեղեցիկի պահանջը, գեղեցիկը կազմել է նրա հոգևոր կյանքի անքակտելի մասը: Գեղեցիկը բոլոր ժամանակներում համարվել է նաև իրականության կարևորագույն, ամենահետաքրքիր ու զարմանալի երևույթներից մեկը, որի ճանաչումը, իմացությունը եղել է մարդկային գործունեության (ճանաչողության) հիմնական նպատակներից մեկը: Եվ, բնականաբար, գեղեցիկի ձևավորումը բոլոր ժամանակներում եղել է նաև սերունդների դաստիարակության կարևորագույն բաղադրիչ:

Թեմայի արդիականությունը: Երաժշտությունը, որպես ուսումնական առարկա, կարևոր դեր ունի երեխայի՝ իբրև մարդ-անհատի ձևավորման և զարգացման վրա տարբեր՝ գաղափարական, կամային, մտավոր, ստեղծագործական, բարոյական , գեղագիտական, հուզական որակներով: Երաժշտական կրթությունը ուսումնական գործընթաց է, որն ուղղված է այն կարողունակությունների ձևավորմանը, որոնց միջոցով զարգանում է ակտիվ, անհատական մոտիվացիայով սովորող, որը ընդունակ է ինքնակրթվել և ամբողջ կյանքում պահպանել հետաքրքրությունը բարձրակարգ երաժշտության և ընդհանրապես արվեստի նկատմամբ:

Մենք ապրում ենք գիտության և տեխնիկայի աննախընթաց առաջադիմության դարաշրջանում, սակայն և՛ անցյալում, և՛ ներկայում երաժշտությունն է իր կնիքը դնում սովորողի գեղագիտական դաստիարակության և գործունեության վրա: Այն սովորողի գեղագիտական պահանջմունքների և ընդունակությունների դրսևորման ձևերից մեկն է:Երաժշտությունը նպաստում է գեղեցիկը արմատավորելուն և հաստատում այն աշակերտի վարքում, արարքներում:

Երաժշտական կրթությունը մանկավարժության մեջ դիտարկվում է որպես մատաղ սերնդի բարոյական և գեղագիտական դաստիարակության անբաժանելի

մաս, որի արդյունքը մշակութային անհատի ձևավորումն է: Երաժշտության նկատմամբ գեղագիտական վերաբերմունքը նշանակում է երաժշտության գեղագիտական ընկալման ընդունակություն: Երաժշտությունը հարստացնում է աշակերտների երևակայությունը, հիշողությունը գեղագիտական մտապատկերներով, կյանքը դարձնում բովանդակալից, հարուստ և հետաքրքիր: Կրթվել, դաստիարակվել, մարդկային լավագույն հատկանիշներ, մարդասիրական զգացումներ, գեղեցիկի զգացողության գնահատում. ահա այն ամենը ինչ կարող է վերցնել սովորողը այդ տիեզերական աշխարհից:

Երաժշտությունը մարդուն դաստիարակելու ամենահզոր և ամենավառ միջոցներից մեկն է: Երաժշտությունը, երգելը կարող են ավելի լավ արտահայտել մարդու զգացմունքները, քան բառերով և ժեստերով՝ առավել թաքնված, խորը հոգեկան վիճակները՝ հրճվանք, անհանգստություն, տխրություն, հույս, ուրախություն, քնքշություն, երախտագիտություն: Յուրաքանչյուր դարաշրջան ունի ստեղծագործության գեղարվեստական աշխարհը կառուցելու իր սեփական մեթոդները և անձը իր հույզերով և զգացմունքներով ներկայացնելու ուղիները: Երաժշտությունը զգացմունքների լեզու է որ դրսևորում է մարդու հուզական վերաբերմունքը իրականության և գեղագիտական աշխատությունների մեջ գեղեցկի ընկալման ժամանակ: Առանց ռթմի, տեմպի ներդաշնակության, չափի ընկալումների հնարավոր չէ գեղեցիկի զգացմունքի ձևավորումը մարդու մեջ :

Գեղագիտական դաստիարակությունը պետք է սկսել վաղ մանկությունից: Աշակերտների մեջ պետք է զարգացնել տեսնելու, լսելու գեղեցիկն ընկալելու և գնահատելու ունակությունն: Այդ առումով մեծ դեր ոն խաղում՝ երգը, պարը, երաժշտական խաղերը :

Աշխատանքի **նպատակն է** բացահայտել սովորողների գեղագիտական դաստիարակության պայմաններն ու միջոցները «երաժշտություն» և այլ առարկաների միջոցով: Նպատակից բխում են հետևյալ **խնդիրները**՝

1. Ուսումնասիրել և վերլուծել թեմայի վերաբերյալ ուսումնամեթոդական և գիտական գրականություն:

2. Մեկնաբանել «Երաժշտություն» առարկայի դերը որպես գեղագիտական դաստիարակության կարևոր միջոց:

3. Ներկայացնել դասերին միջառարկայական կապերի ստեղծման կարևորությունը սովորողների գեղագիտական ճաշակի բարելավման գործում:

Հետազոտության մեթոդները: Գիտամեթոդական գրականության վերլուծություն:

ԳԼՈՒԽ 1. ԳԵՂԱԳԻՏԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑՈՒՄ

1.1. Երաժշտությունը որպես գեղագիտական դաստիարակության կարևոր միջոց

Գեղեցիկը ճանաչելու, հասկանալու, զգալու, ինչպես նաև գեղագիտական այլ ունակությունների նախադրյալները մարդուն տրվում են ժառանգաբար: Բայց դրանց ձևավորվումը և զարգացումը հիմնականում իրականացվում է սոցիալական ամենատարբեր օղակներում, որոնց մեջ կարևորագույնը, թերևս, հանրակրթությունն է՝ իր գեղագիտական դաստիարակության բաղադրիչով: Իսկ ի՞նչ է գեղագիտական դաստիարակությունը: Այստեղ բացակայում է միասնական մոտեցումը, և տարբեր հեղինակների կողմից այն բնորոշվում է տարբեր կերպ. որպես իրականության նկատմամբ մարդու գեղագիտական հարաբերության ձևավորման նպատակաուղղված գործընթաց, որպես շրջակա աշխարհի գեղագիտական ընկալման և գեղեցիկի ստեղծման ունակությունների զարգացում, որպես իրականության նկատմամբ մարդու որոշակի գեղագիտական հարաբերության ձևավորում, որպես անձի հուզազգացմունքային և արժեքային գիտակցության և դրան համապատասխան գործունեության ձևավորման գործընթաց և այլն:

Մարդը միշտ ձգտում է դեպի գեղեցիկը: Այս տեսակետից դաստիարակության գեղագիտական և բարոյական բաղադրիչները մոտենում են իրար: Ընդհանրապես, գեղագիտական դաստիարակությունը սերտորեն կապված է, ավելին՝ ինչ-որ իմաստով միահյուսվում է ինչպես բարոյական դաստիարակության, այնպես էլ ինտելեկտուալ զարգացման հետ: Այդ կապերին դեռևս հինգերորդ դարում անդրադարձել է հայ պատմիչ և փիլիսոփա Եզնիկ Կողբացին, ով գտնում է, որ մարդու ստեղծած գեղեցիկը պետք է ծառայի բարուն: Յուրաքանչյուր ուսուցիչ այս պատգամին հավատարիմ, պետք է մտնի դպրոց: Նա պետք է կարողանա ներթափանցել սովորողի հոգու խորքը և բացահայտել աշակերտի ստեղծագործական կողմը: Նրանց երաժշտական դաստիարակությունը, զարգացումը խիստ կապի մեջ է տարիքային և հոգեբանական առանձնահատկությունների հետ:Երեխան սկսում է ուսուցչի հետ մեկտեղ ճանապարհորդել երաժշտության զարմանահրաշ աշխարհում ու իր համար բացահայտել շատ ու շատ գաղտնիքներ: Երգ-երաժշտության հետ

շփումը և կարևոր դերը երեխայի համար սկսվում է դեռևս օրորոցից: Յուրաքանչյուր մեկն էլ մեծանում է մայրերի ու տատերի հոգեպարար մեղեդու և օրորների տակ: Այնուհետև շարունակվում է մանկապարտեզում և հատկապես դպրոցում:

Կրթության օղակում երաժշտական արվեստը այն միջոցներից մեկն է, որը նպաստում է երեխաների հոգևոր և բարոյական հատկությունների ձևավորմանը և զարգացմանը, քանի որ այն ամբողջությամբ արտացոլում է աշխարհը ամբողջության և գեղեցկության մեջ և միտված է, նախևառաջ, բացահայտելու մարդու ներքին աշխարհը, նրա իդեալները, կյանքի արժեքները: Դպրոցում գեղագիտական դաստիարակությունն իրականացվում է ինչպես դասերի ընթացքում, այնպես էլ դասերից դուրս՝ արտադասարանական աշխատանքների կատարման ժամանակ: Հաշվի առնելով սովորողների տարիքային և ճանաչողական հնարավորությունները՝ ուսուցիչը պետք է որոնի գեղագիտական դաստիարակության իրականացման այնպիսի ուղիներ և ձևեր, որոնք կօգնեն երեխային ճիշտ ընկալելու գեղեցիկը արվեստում, աշխատանքում, բնության մեջ և ամենօրյա կյանքում:

Երաժշտություն առարկան պետք է նպատակաուղղված լինի՝

1) գեղարվեստական կրթության և գեղագիտական դաստիարակության ապահովմանը.

2) սովորողի կողմից արվեստի ստեղծագործությունների, բնության և շրջապատող աշխարհի գեղեցկության և ներդաշնակության հանդեպ զգայուն վերաբերմունքին.

3) հասարակական վայրերում և մշակութային միջոցառումների ժամանակ պատշաճ վարքագծի դրսևորմանը.

4) ստեղծագործական երևակայության և պատկերավոր մտածողության զարգացմանը:

Երաժշտություն առարկայի հիմնական նպատակը գեղարվեստական կրթության և գեղագիտական դաստիարակության ապահովումն է: Գեղարվեստական կրթությունը և գեղագիտական դաստիարակությունն անձի մտավոր և հոգևոր ներուժի բացահայտմանն ու զարգացմանն ուղղված շարունակական գործընթաց է, որն իրականացվում է արվեստի տարբեր տեսակներին հաղորդակցվելու և ինքնուրույն գեղարվեստական գործունեություն ծավալելու միջոցով: Երաշժտության

դասավանդումը նպաստում է սովորողի ինքնաճանաչմանը և ինքնարտահայտմանը, նրա մտահորիզոնի ընդլայնմանը, երևակայության, ստեղծագործական և վերլուծական մտածողության զարգացմանը, գեղագիտական ճաշակի և բարոյական բարձր չափանիշների ձևավորմանը, հայրենասիրական և մարդասիրական զգացումների արմատավորմանը և կյանքի, շրջապատող աշխարհի, աշխատանքի նկատմամբ ստեղծագործական վերաբերմունքի դրսևորմանը:

Արվեստի բոլոր տեսակները՝ երաժշտությունը, նկարչությունը, քանդակագործությունը, ճարտարապետությունը, թատրոնը, կինոն, լուսանկարչությունը և այլն, իրենց խորը կնիքն են դնում մարդու անհատականության և հոգևոր արժեքների ձևավորման վրա[3]:

Արվեստը մարդուն օգնում է հատկապես ինքնադաստիարակության գործում, որն անհնար է առանց մարդու բազմակողմանի և ճիշտ ինքնադիտողունակության: Արվեստը գեղագիտական հաճույքի մեծագույն աղբյուր է: Այն արդարացիորեն անվանում են «զգայելու գիտություն», որն ի զորու է սովորեցնել զգալ, շարժել մարդու զգայական աշխարհը: Սակայն սա պիտի չլինի ինքնանպատակ, այլ կրթելու, դաստիարակելու միտում ունենա [2] :

Երաժշտությունը հնագույն շրջանից եղել է հոգևոր դաստիարակության ամենակարևոր բաղադրիչը: Դեռևս անտիկ Հունաստանում այն համարվում էր երիտասարդ սերնդի հոգևոր զարգացումն ապահովող առաջնային գործոն և իր նշանակությունը չի կորցրել առ այսօր: Երաժշտական դաստիարակության դասաժամերը զարգացնում են սովորողների երաժշտական լսողությունը, հիշողությունն ու ճաշակը, տալիս համապատասխան գիտելիքներ, ծանոթացնում երաժշտական ուղղություններին և ժանրերին[1]:

Մեծ է երաժշտության դաստիարակչական ու ճանաչողական նշանակությունը սովորողների աշխարհայացքային և արժեքային կողմնորոշումների ձևավորման գործում: Երաժշտական դաստիարակությունը գեղագիտական դաստիարակության բաղադրամասն է, որը նպաստում է երաժշտական ճաշակի զարգացմանը, մշակույթի այդ բնագավառի նկատմամբ հետաքրքրության ու սիրո առաջացմանը, զգացմունքային դաստիարակությանը:

«Երաժշտություն» առարկան հանրակրթական դպրոցում դիտվում է որպես արվեստի դասավանդման միջոց, որի հիմքում ազգային և համամարդկային երաժշտությունն է: Այն կրթության և դաստիարակության բնագավառի կարևոր բաղադրամասերից մեկն է, առանց որի թերի կլինի ժամանակակից մարդու մտավոր և հոգևոր զարգացումը:

Երաժշտությունը արվեստի առավել վառ ու հուզական ձևերից մեկն է: Այն արդյունավետ և գործուն միջոց է երեխաների գեղագիտական դաստիարակության գործում: Երաժշտությունն օգնում է լիարժեք բացահայտել երեխաների ընդունակությունները, զարգացնել երաժշտական լսողությունն ու ռիթմի զգացողությունը, սովորեցնել ճիշտ ընկալել կերպարների երաժշտական լեզուն: Գեղեցկության ընկալումից և ճանաչումից է սկսվում հուզական մշակույթի և զգացմունքների դաստիարակությունը: Հուզական մշակույթն էլ իր հերթին խթանում է մտքի աշխատանքը, ստիպում խորհել բարոյական այս կամ այն չափանիշի իմաստի վերաբերյալ:

Երաժշտական դաստիարակությունը նպաստում է ոչ միայն անհատի ստեղծագործական և վերլուծական մտածողության զարգացմանն ու դրսևորմանը, այլև անցյալի գեղարվեստական փորձի, ազգային ու համամարդկային մշակութային արժեքների յուրացմանն ու հաջորդ սերնդին փոխանցմանը:

Երաժշտությունը սովորողների մեջ արմատավորում է մարդկային լավագույն հատկանիշներ, մարդասիրական զգացումներ, բարոյահոգեբանական նկարագիր, գեղագիտական աշխարհայացք, ազգային արժանապատվության խորը գիտակցում և հայրենասիրություն: Երեխաների երաժշտական զարգացումը, դաստիարակությունը խիստ կապի մեջ են նրանց տարիքային և հոգեբանական առանձնահատկությունների հետ: Հաշվի առնելով երեխաների՝ երաժշտության ընկալման ակտիվությունը և հետաքրքրությունների լայն շրջանակը, անհրաժեշտ է լուրջ ուշադրություն դարձնել տարրական դասարանցիների երաժշտական դաստիարակության վրա:

Հանրակրթական դպրոցի սովորողների՝ երաժշտության ուսուցման և դաստիարակության աշխատանքներում շեշտը դրվում է դաստիարակչական կողմի, երաժշտության հուզական և ակտիվ ընկալման վրա:

«Երաժշտություն» առարկայի ուսումնական հիմնական նպատակն է Դաստիարակել հոգևոր և բարոյագեղագիտական բարձր արժեքներով օժտված մարդ, երաժշտության գիտակից և ակտիվ ունկնդիր:

2.1. «Երաժշտություն» և այլ առարկաների ուսուցիչների կողմից դասերին միջառարկայական կապերի ստեղծման կարևորությունը դպրոցականների գեղագիտական ճաշակի ձևավորման գործընթացում

Երաժշտական դաստիարակությունը գեղագիտական դաստիարակության բաղադրիչներից է: Հայտնի է, որ երաժշտությունը մշակութային առօրյայի հիմնական բաժիններից մեկն է, այն հնչում է ամբողջ օրվա ընթացքում՝ առավոտյան մարմնամարզության, ֆիզկուլտուրայի, երաժշտական պարապմունքների ընթացքում: Սակայն երաժշտական գեղագիտական դաստիարակության ուղղությամբ լուրջ աշխատանք իրականացվում է երաժշտական դասերի ընթացքում:

Երաժշտության դասերը դպրոցում կազմվում են հստակ ծրագրով, որի ընդացքում լուծվում են մի շարք երաժշտական, գեղագիտական և դաստիարակչական խնդիրներ: Դրանցից են՝ երաժշտական լսողության և ռիթմական զգացողության զարգացումը, ինտոնացիոն մաքրության ապահովումը, տեմբրային լսողության զարգացումը և այլն: Յուրաքանչյուր երգ, լինի պարզ կամ բարդ, փոքր կամ մեծ. պետք է կատարվի գեղարվեստական բարձր ճաշակնով և արտահայտիչ ձևով: Երեխաներին պետք է ծանոթացնել կատարողական տարբեր ձևերի, օրինակ՝ տարբեր տրամադրությամբ և տարբեր շեշտերով պետ է կատաել քայլերգերը, քնարական երգերը, պարերգերը և այլն: Երեխաների երգեցողությունը պետք է լինի գեղեցիկ: Երեխան սիրում է երաժշտություն և կարողանում է տարբերել գեղեցիկ երգը տգեղից, լավը՝ վատից:

Գեղագիտական դաստիարակությունը մեկ օրվա կամ մեկ առարկայի շրջանակներում դասավանդվող արժեքնրից չէ, անշուշտ: Ուստի, անհրաժեշտ է այն կաթիլ-կաթիլ տալ երեխային: Գեղեցիկ դասը ինքնին կարող է գեղագիտական հաճույք պատճառել և՝ ուսուցչի, և՝ սովորողների մոտ:

Երաժշտությունը պարունակում է հսկայական կրթադաստիարակչական ներուժ՝ միջառարկայական կապեր ստեղծելով արվեստների և ֆիզիկական դաստիարակության, հումանիտար և բնագիտական առարկաների միջև: Երաժշտությունը, մյուս առարկաներին հուզազգացմունքային լիցք հաղորդելով,

նպաստում է սովորողների կարողությունների ակտիվացմանը, մտավոր և հոգևոր ներուժի բացահայտմանը և զարգացմանը:

Կերպարվեստը և երաժշտությունը մարդու հոգևոր աշխարհի կերտման միջոց են դառնում դեռևս վաղ մանկուց: Երեխան այս ասպարեզում իր առաջին քայլերն անում է դեռևս նախադպրոցական տարիքում: Երաժշտության և կերպարվեստի փոխկապվածությունը հուզական մեծ ներգործության արդյունքն է մեր հոգևոր աշխարհի վրա: Շատ անվանի նկարիչներ իրենց կտավները ստեղծել են լսած երաժշտության ազդեցության տակ: Երաժշտությունը մեծ ազդեցություն ունի թատրոնում: Այն ներգործում է հանդիսատեսի վրա և առաջացնում է հուզական վերաբերմունք կատարվող գործողությունների նկատմամբ, դառնում անբաժանելի մասը ներկայացման ժամանակ:

Երաժշտության և գրականության գործունեության արդյունքում է ստեղշվել երգը, օպերան, ռոմանսը, օպերետը: Այս ամենի խոսուն վկան է հայ մեծ գրող Հովհաննես Թումանյանի միտքը. «Բանաստեղծը միայն մարմին է տալիս իր մտքերին ու զգացմունքներին և իր ոգևորությամբ կենդանության շունչ է տալիս բանաստեղշությանը, որ նա ապրի մշտապես: Բայց որ նա թռչի, դրա համար թևեր են հարկավոր, իսկ թևեր առնել նա կարող է էն կախարդական աշխարհում, որ կոչվում է երաժշտություն»:

Երկրորդ դասարանի մայրենիի դասընթացում բազմաթիվ բանաստեղծություններ կան, որոնք երգի են վերածվել: Օրինակ՝ «Աշնան նկար ն» բանաստեղծությունը կարելի է անցնել միջառարկայական կապեր ստեղծելով «Երաժշտություն ն» առարկայի հետ և դասը ներկայացնել երգելով: Երաժշտության ազդեցությամբ նյութի յուրացումը անասելի արդյունավետ է դառնում, քանի որ ստեղծվում է զգացմունքային տրամադրվածության անկաշկանդ հոգեբանական մթնոլորտ, ուր գործի են դրվում երեխաների զգայարանները: Ուստի Շոպենի մասին դասանյութը կամ ձյունների թագավորություն թեման դժվար է պատկերացնել առանց համապատասխան երաժշտություն ունկնդրելու:

Միջառարկայական կապերով դասավանդում որոշակի գործողությունների հաջորդականությունների, հնարների համադրություն է, որոնք իրականացվում են տրված առաջադրանքը կատարելու նպատակով՝ յուրաքանչյուր սովորողի համար

էական և որոշակի վերջնական արդյունքի տեսքով: Միջառարկայական նախագծային մեթոդի հիմնական նպատակն է սովորողներին տալ հնարավորություն գործնական խնդիրների կամ առաջադրանքների լուծման գործընթացում ինքնուրույն ձեռք բերել գիտելիքներ՝ տարբեր առարկաներից գիտելիքների ինտեգրման միջոցով[4]:

Միջառարկայական ինտեգրումը իրնից ներկայացնում է տարբեր ուսումնական առարկաների և ծրագրերի փոխադարձ համաձայնեցման գործընթաց՝ մասնագիտական և ուսումնական գործունեության միասնական, անդադար և ամբողջական զարգացման նպատակով:

Ինչպես նշվում է միջազգային բակալավրիատի ծրագրում «Ուսանողները, որոնք կզգան ու կուսումնասիրեն արտաքին աշխարհից եկող մարտահրավերները, իրենց պարտավորված կզգան արձագանքել այդ մարտահրավերներին, երբ բախվեն դրանց հետ»:

Ֆրեյրը մեզ զգուշացնում է, որ «չեզոք կրթական գործընթաց գոյություն չունի՝ դա բերում է կամ համաձայնության, կամ մասնակցության աշխարհի փոխակերպմանը»: Եվ համապատասխանաբար, մեզ կոչ է անում «ստեղծել ավելի լավ և խաղաղ աշխարհ»[5]:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Հիմնախնդրի տեսական ուսումնասիրության վերլուծությունն ու ամփոփումը թույլ են տալիս ձևակերպելու հետևյալ եզրակացությունները՝

1.Երաժշտական դասերը դաստիարակում են՝ կամք, կարգապահություն. գեղագիտական ճաշակ և պատասխանատվության զգացում: Սովորողների գեղագիտական դաստիարակությանը նպաստող լավագույն միջոցը երեխաների մոտ երաժշտական բարձր պատկերացումների, երաժշտական ճաշակի ձևավորումն ու զարգացումն է:

2. Երաժշտական դաստիարակությունը գեղագիտական դաստիարակության բաղադրամասն է, որը նպաստում է երաժշտական ճաշակի զարգացմանը, մշակույթի այդ բնագավառի նկատմամբ հետաքրքրության ու սիրո առաջացմանը, զգացմունքային դաստիարակությանը:

3.Երաժշտությունը պարունակում է հսկայական կրթադաստիարակչական ներուժ՝ միջառարկայական կապեր ստեղծելով արվեստների և ֆիզիկական դաստիարակության, հումանիտար և բնագիտական առարկաների միջև:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. Ռուխկյան Վ. Ռ., Արվեստ-մարդ հաղորդակցման գեղարվեստամանկավարժական պայմանները, Ե., 2005, էջ 64:

2. Ուշինսկի Կ. Դ., Մանկավարժական ընտիր երկեր, հ. 2, Ե., 1959, էջ 38

3. Гончаров И. Ф. Действительность и искусство в эстетическом воспитании школьников, М., 1978, с. 17

4. Полат Е. С. , Бухаркина М. Ю., Моисеева М. В., Петров А. Е., Новые педагогические и информационные технологии в системе образования, Учебное пособие / под ред. Е. С. Полат, М.: «Академия», 1999, с. 36

5. https://www.ibo.org/